

FORELSKET I DE VÆRDILØSE, SKROTTEDE MATERIALER

Kunstneren Karen Marie Fredslund fra Rude har blik for at finde materialer, som naturen har givet sit eget patina, og omforme dem til kunstværker.

*Af Inger Anneberg
Foto Lars Aarø*

“Skatkammeret” kalder hun en bestemt lille plet i haven, halvvejs skjult inde mellem en lille gruppe træer bag huset på Rude Havvej, men hemmeligt er det ikke, hun viser det frem med glæde. Her ligger eller står materialerne i mange forskellige

sorterede bunker gemt mellem træerne: Det flagernde plast i en rulle, den faste, men også mørnede gummi, halvgennemsigtigt glasfiber, smuldrende tagplader, stykker af bly. Naturen, vinden og regnen arbejder videre på det hele. Karen Marie Fredslund

flytter sine skatte rundt og “rydder op,” mens hun samtidig er bevidst om, at materialerne ikke helt skal gå til, men gerne være på vej ind i en ændringsproces. Den proces går hun ind og blander sig i, når materialets muligheder viser sig for hende,

Karen Marie er på besøg hos Nova på Ballevej i Odder, et sted hvor hun altid får venlig betjening og her ved hun, at hun kan finde guld. Denne dags fund var blandt andet den smukke gamle presentning som ses på billedet på modsatte side.

og de bliver omdannet til kunstværker. Ideer mangler hun aldrig – genbrugsmaterialerne er hendes guld. Hun hører til den gruppe kunstnere, som er blevet kaldt “håndværksmæssige skulptører,” og hun arbejder i dybden med materialernes brug og deres genbrug. Men hvorfor blev det sådan? Hvor kommer drivkraften fra, og hvordan arbejder hun med det i dag?

Barndommen: At se alting

Karen Marie Fredslund er født i 1958 og stammer fra en gård otte kilometer fra Rødding i Sønderjylland, hvor hun er vokset op sammen med tre søstre. Forældrene havde et hønseri, og pigerne har samlet æg ind i tusindvis, men også kørt halm ind, samlet sten på markerne, kørt korn i høsttiden. De var med i det hele.

“Jeg tænkte ikke på det dengang, men jeg havde en meget kreativ mor. Hun drev et traditionelt landbrug, men hun gik også til alt muligt, vel som en slags frikvarter. Fra porcelænsmaling til rakubrænding, fra batik til almuemaling, og det helt store gennemgående var at tørre blomster og binde kranse. Hun havde og har stadig en helt enorm sans for detaljer, hun ser alting. Hun sørgede også for, at vi kom til at beskæftige os med noget kreativt. Vi blev ikke spurgt, men vi skulle for eksempel gå til klaver. Selv tegnede jeg meget, formning var mit yndlingsfag i skolen. Jeg tror, at jeg kan takke min mor, dels for at have blik for detaljen, at kunne se og få øje på materi-

alerne, dels for at jeg lige som hun også fik lyst til at prøve en masse forskellige kreative muligheder af.”

Ungdommen: Kursusnarkomanen

I ungdommen fortsatte Karen Marie med at prøve materialer af i den kreative verden. Hun var på husholdningsskole, hvor

interessen mere var i keramikværkstedet og i sylokalet end det med madlavning. Var så et halvt år i Norge. Tog HF i Ribe, var i kibbutz, arbejdede på institutionen Ribelund, var på Ry Højskole, rejste til Indien og Nepal. Imens afprøvede hun alt muligt kreativt, fra at strikke og hækle til at væve billedtæpper, lave batik, grafik, akvarel, ler, filtning og silkemaling.

*Karen Marie står med en gammel trætonde.
Der er boret 2500 huller i den, hvori der er proppet hvidt plastik igennem.
Plastikken er fra landmændenes kæmpestore såsække.*

“Jeg var kursusnarkoman, og hvor jeg end kom hen, søgte jeg nye former for kreativitet, nye muligheder, jeg afprøvede det hele. Jeg kan huske, at min far spurgte mig, hvad jeg ville, og jeg svarede “noget med at tegne og noget med mennesker.” Det er på sin vis kommet til at holde stik.”

22 år gammel forlod hun Sønderjylland for at flytte til “storbyen,” nemlig Aarhus og læse på Socialpædagogisk Seminarium, hvor hun forsat kunne afprøve sig selv i en række kreative værksteder. I 1983 mødte hun Peter på et socialpædagogisk skibsprojekt, hvor de sejlede på skonnerten Rana. I dag har de kendt hinanden i 31 år og har to drenge sammen på 26 og 22 år.

“Vi flyttede sammen i kollektiv i midtfirserne på et gammelt mejeri, og dengang skabte vi det, vi kaldte “kreative weekender”, hvor vi samlede en masse mennesker til at lave alt muligt sammen. Vi tegnede croquis, fildede, syede, lavede creme og meget andet. Vi kendte så mange, der kunne alt muligt, så vi skiftedes til at være undervisere. Det vigtige var, at vi var sammen om det. Det skulle være i fællesskab.”

Blandformer: Det er her, jeg hører til

I 1993 flyttede parret til huset ved Rude, og Karen Marie efteruddannede sig yderligere som billedkunstlærer og gik på kunst- og tekstilskoler. I kollektivet havde hun savnet udsigt, så det sikrede hun sig, at huset ved Rude havde i rigelig grad. “Vi

kan se langt herfra - over markerne, og vi kan skimte Norsminde Fjord. Udsigt var jeg vant til fra Sønderjylland, så derfor købte vi stedet. Vi satte det hele i stand og indrettede det, så vi også kunne bruge det som pædagogisk opholdssted for unge.”

Efter forskellige former for arbejde inden for pædagogikken fandt Karen Marie også “hjem” rent arbejdsmæssigt på Odderengen, nemlig da hun fandt tilbage til at arbejde med udviklingshæmmede, som hun gjorde allerede på Ribelund som ung.

“Jeg kom til Åhusene i Odder i slutningen af 90’erne, og det var som at komme hjem. Det var det område, jeg trivedes med.” Det er da også det område, hun stadig arbejder med i dag, nemlig som pædagog på Tornbjerggård. Et arbejde hun kan kombinere med friheden til at være kunstner, for i 2002 skete det møde, som kunne rumme hele hendes fascination og glæde ved at bruge mange forskellige materialer.

“Jeg opdagede, at der fandtes en linje på Aarhus Kunstakademi som hed “billedvæv/blandform.” Pludselig blev det klart for mig, at det var der, jeg hørte til. Det var en hel åbenbaring, for i årevis havde jeg jo faktisk samlet på ting, og jeg havde også haft denne dybe fascination af forfald og af materialer af forskellige slags. Nogle finder deres retning, f.eks. som malere, allerede som unge, men for mig var det først, da jeg mødte begrebet blandform, at jeg fandt min.”

Karen Marie Fredslund gennemførte den treårige fagskole på kunstakademiet og derefter

Øverst arbejder Karen Marie på en skulptur i glasfiber.

Gamle bølgetagplader er afsættet.

Nederst ses nogle af skattene fra skatkammeret i hendes have.

et ekstra år på skulpturlinien. “Nu gik det hele op i en højere enhed. Blandform favnede præcis så bredt, som jeg havde brug for. Det rummer alt, både billedkunst, skulptur og installationer. Det rummer også plads til, at jeg stadig er vild med tekstiler, rytmen og gentagelsen i tekstilernes mønstre.”

Jagten: De skrottede materialer

Karen Marie beskriver, hvordan hun dengang og nu ikke kan gå en tur eller komme i et område uden at få øje på og se skrottede, værdiløse materialer.

“Jeg ser måske nogle lupiner i en grøftkant, men under dem ligger en gammel gul presenning, som er blæst af en bil. Den samler jeg op, den må kunne bruges. En travetur ved havet giver ny energi, og i san-

det ligger noget smukt sribet, stift plastik i fine sarte, røde nuancer. Så henter jeg piller til vores stokerfyr, og de er pakket ind i smukt, skinnende gennemsigtigt plastik.” Men Karen Marie opsøger også genbruget i nedbrydningsfirmaer, for eksempel hos skrothandleren, der er kendt som “Fluesmækkeren i Skave,” og hun forklarer, at selve jagten er en stor del af fornøjelsen i hele processen.

“Jeg kan ikke rejse, gå, cykle nogen steder uden at kigge efter affald. En jordbunke bag en byggeplads på Samsø, en gammel mønet plakater i en ruin i Berlin. Sidste år var jeg i Spanien for at arbejde og måtte have en ekstra taske med hjem, fordi der var rigtig meget plastik i det område, som kaldes Europas drivhus. Jeg husker også, at jeg samlede 100 øldåser og tog dem med hjem i den lejlighed,

jeg boede i. Men en af dem rummede desværre en slange, og det var lidt af et problem for både mig og min vært, som måtte hjælpe mig med at få den fanget.”

Det helt centrale for kunstnerens trang til at finde materialer, er imidlertid, at de ikke må virke for færdige.

“Et stykke drivtømmer kan være så smukt i sig selv, at man ikke kan eller skal ændre på det. Det er bare fuldendt. Nogle gange må man lade det ligge, fordi man ved, at hvis man ændrer det, så bliver det ødelagt. Jeg ser materialerne som en gave, som man skal respektere. Jeg vil gerne bestemme noget over det, men kun til en vis grænse.”

Up-cycling er et udtryk som godt kan knyttes til Karen Maries kunst.

“Up-cycling ophøjer skrot til

en ny værdi. Du ser for eksempel i butikker, at gamle industri-dele fra en fabrik nu bruges som bord. Det bliver til mere og andet, end det var. Objekter kan gå fra at ligge i rendestenen til at blive hængt op på væggen med en helt ny betydning.”

Fra materiale til kunst: Ideerne står i kø

Karen Marie kender gennem sine utallige eksperimenter materialernes muligheder, men hvad de bliver til som kunst, kan inspireres af andre, udefrakommende begivenheder.

“Jeg ved det ikke altid på forhånd, men det kan være nogle temaer i mit liv som bidrager til at forme materialerne om til kunst. For eksempel da jeg arbejdede med gamle plakater, og der i den periode var en skilsmisse i familien. Det blev jeg optaget af, og det kan man se i billedet, hvor kompositionen går fra harmoni og regelmæssighed til at blive mere og mere opløst, fordi et stormvejr kommer og vælter det hele. Det kan også være begreber som tro, opbrud eller sladder, der inspirerer mig, og som bliver til billeder eller skulpturer. Ideerne står i kø i mit hoved. Det motiverer mig også, at jeg hele tiden har nye aftaler om udstillinger, så jeg ved, at jeg har en deadline at arbejde hen imod. Når jeg arbejder med kunsten, er jeg fuldstændig fokuseret, ikke mor, ikke pædagog, men i gang med at lytte til materialet.”

Andre gange bruger Karen Marie genbrugsmaterialerne til at genskabe billeder fra naturen:

“Stub” - “Spire” - “Koral” - “Fnug” og “Sol” er værker dannet af genbrugsmaterialer. Men værkerne kan også være en kommentar til den tid, vi lever i, hvor netop forfald kan have mange ansigter.

“Vi lever i en tid med fokus på tilsætningsstoffer, på sprøjtemidler i naturen, på giftigt materiale, og hvor langt vi kan gå som mennesker. Tænk på de

gigantiske øer af plastik, der flyder rundt i havene. Det kommenterer jeg i kunsten, for eksempel når jeg laver en malkeko med en overdrevent stor pels af plastik. Det er ikke bare æstetik, og den forventning har jeg også til mig selv, at det gerne må være en kommentar. Koen er en kommentar til, hvor langt vi kan presse dyr, gøre levende dyr til en fabrik. Hvis

nogen siger til mig, at det jeg laver er "pæne ting," så tænker jeg, at det lyder kedeligt. Det må helst ikke bare være pænt. Der skal være noget at undre sig over, noget der er anderledes og har lidt kant. Det er ikke brugsting, jeg laver. Selv om jeg sætter lys i en skulptur, er det ikke en lampe. Jeg bruger lyset, fordi det forstærker virkningen af materialet."

At skrælle det overflødige væk er et andet kendetegn for Karen Maries arbejde med at skabe kunst.

"Når vi fik kritik på Kunstakademiet blev ordet "pynt" ofte nævnt. "Hvorfor er det der pynt med?" "Pynt" er for mig det unødvendige, et materiale der er tilføjet, men som tager

opmærksomheden fra helheden og formen, fra det væsentlige i et værk. Derfor er jeg meget bevidst om at skrælle pynten væk. "Less is more" siger man, og fravalg er meget vigtigt for mig. Jeg lægger vægt på det rene og stramme udtryk."

Kunst i værkstedet: Værktøj og arbejdstøj

Har man en forestilling om, at Karen Marie Fredslund sidder stille ved et sybord og nørkler sig frem til sin kunst, må man tro om. Det meste af arbejdet foregår i værkstedet, som hun deler med sin mand. Peter er uddannet håndværker. For Karen Marie er han en stor hjælp - meget kunne ikke laves

uden ham. "Han er med til at støbe, han kan svejse, og han kan komme med vigtige bidrag, når et bestemt problem skal løses. Det, jeg laver, kan ikke laves uden at blive beskidt og materialerne kan kræve mange forskellige slags værktøj, som jeg skal kunne håndtere. Mange af mine værker skabes ud af eksperimenter i værkstedet. Jeg får en ide, et billede af hvordan det skal laves, og så skal det bare gøres. Der er ikke altid langt fra idé til handling. Jeg kan, når jeg arbejder, komme ind i et flow, som er med til at give en rytme i værket. Men samtidig må jeg hele tiden lidt på afstand og se, om det nu går i den rigtige retning."

Sammen med Peter, hendes mand, er Karen Marie ved at skille en form ad, som består af en glasfibernugle og en gummiform. Den er hentet i Thyborøn hos en der handler med fiskeriartikler, og skal bruges til skulpturer.

Kunsten i fællesskaber: Det er nødvendigt

Karen Marie Fredslund lader sig stadig, som i ungdommen, inspirere af at være sammen med andre kreative mennesker i forskellige former for fællesskaber. Hun har en kreds af syv venner, som mødes til "kreative dage," hvor de laver alverdens ting. En form, som ligner 80'ernes kreative weekender. Der bliver arbejdet med beton, pil, gummi, papir, krydderurter, broderi og alverdens tekstilprojekter. Desuden er hun medlem af flere kunstnergrupper, blandt andet den lokalt baserede OK18 og gruppen ProKK, professionelle kunstnere og kunsthåndværkere. Udstillingsgruppen IFart varede fra 2005-12 og skabte mange spændende udstillinger rundt om i landet.

"I IFart udfordrede vi hinanden ved at udstille over bestemte temaer, så som "Grænseløs," "Hverken fugl eller fisk" eller "Skygger." Et tema kan være både begrænsende og samtidig åbne op for nye kreative impulser, den vej kan jeg godt lide at gå, det bringer mig nye steder hen."

Det sidste nye fællesskab Karen Marie har haft glæde af, er med den norske fotograf Ragne Sigmond. Karen Maries kunst har inspireret fotografen til at lave personlige fortolkninger af kunsten i sine fotografier.

"Det har været sindssygt spændende for mig at se, hvad det er, hendes fotokunst skaber ud af mine ting. Hun viser mig mine ting på en helt ny måde ved at sætte dem ind i nye sammenhænge. Det nyder jeg

virkelig, og hun er en utrolig dygtig fotograf. Jeg har fået en hel ny respekt for fotografier gennem hende og er spændt på, hvordan det udvikler sig."

Læs mere om
Karen Marie Fredslund på
kmfredslund.dk/index.html

Foto: Ragne Sigmond

Foto: Ragne Sigmond